

taelser fra Befolkningen angaaende disse Spørgsmaal. Men det vil jeg dog sige det ærede Medlem, at hvor jeg har været, har jeg overalt faaet Tilslutning til mit Syn paa denne Sag; og det gælder saavel hos Kvinder som Mænd, for saa vidt som de Folk, jeg har talt med, have haft kirkelig Interesse og tilstrækkelig Oplysning om, hvorledes denne Sag alene kan og maa ordnes. Thi saa længe de tro, at man ved Indførelsen af fakultativt Ægteskab virkelig giver Frihed til alle Sider, saa kan man maaske faa dem til at nøjes dermed. Men naar man gør dem klart — ved dem forstaar jeg altsaa Folk, som allerede ere klare over, at den bestaaende Tilstand er uholdbar — at en saadan Frihed til begge Sider er en Selvmodsigelse, at den begrænses til den ene Side i samme Maal, som den udstrækkes til den anden, har jeg alle Vegne mødt Forstaaelse af, at saa maa vi hellere tage det, her er foreslaaet. Det er min Erfaring.

En enkelt Ytring af det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Sabroe) giver mig ogsaa Anledning til en Bemærkning. Han udtalte som det, det for ham drejede sig om ved denne Sag, at forhindre Myndighedsmisbrug fra Præsterens Side. Det er ikke det, der for mig er Drivfjederen i mit Arbejde for denne Sags Løsning. Jeg ved i det hele taget ikke, hvad det er for Myndighedsmisbrug, det ærede Medlem sigter til, men jeg antager, at det er Myndighedsmisbrug af den Art, som afgjordes ved Dommen over Pastor Ifversen i Gaar, men da maa der erindres to Ting, for det første at det vel nok er et af de første Tilfælde af den Slags, vi overbovedet have haft her i Landet, og dernæst, at naar det betegnes som Myndighedsmisbrug — og med Rette — saa er det set fra Statens Synspunkt. Men ser man paa Pastor Ifversens Forhold fra et kirkeligt Synspunkt eller blot fra et almenmenneskeligt Synspunkt, kan Betragtningen let blive en ganske anden; thi gaar man ud fra, at han har fulgt sin indre Overbevisning, sin Samvittighed, kan man fra et kirkeligt og almenmenneskeligt Synspunkt kun billige, hvad han har gjort. Men derfor staar naturligvis dog tilbage den Krænkelse af Borgernes Ret, som alligevel ligger i hans Optræden. Men som sagt er dette jo et ganske sjældent Tilfælde, og det har ikke været Drivfjederen for mig her. Nej, naar jeg tænker paa Præsterens Forhold under den bestaaende Lovgivning, vil jeg sige, at det, der for mig har fremkaldt Ønsket om at komme

fra den bestaaende Tilstand, langt snarere er det, at de alt for villigt have bøjet sig for Statens Krav, at de alt for villigt have indladt sig paa at indvie Ægteskaber, som de set fra et kirkeligt Synspunkt burde have holdt sig borte fra. For saa vidt som de have gjort dette af Hensyn til Loven, som den er, og fordi de ellers maatte gaa fra Embedet, ønsker jeg at befri dem for denne Tvang eller Fristelse; jeg ønsker at stille dem frit under det fulde Ansvar, som Kirken har Krav paa, at de føle, og det kunne de først komme under, naar dette løses fra den borgerlige Side deraf. Det har for mig været et Hovedhensyn. Men ved Siden deraf maa det naturligvis ikke overses, at det ikke blot er Præsterne, vi skulle tage Hensyn til, det er ikke blot Kirken, hvis Tary vi skulle varetage, men ogsaa de enkelte Borgeres Ret og Frihed, Ret til at kunne blive fri for at modtage Kirkens Indvielse, naar de ikke ville have den. Dette naa vi fuldt ud ved dette Lovforslag, og det er for mig det andet Hovedhensyn.

Poul Rasmusen: Det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (H. Holm) taler altid med en vis Sagskundskab i Sager af denne Art, og det ærede Medlem kommer jo i Reglen ikke videre end til Sager, som han kan tale om med en virkelig Sagskundskab. Naar det ærede Medlem taler om, at jeg undertiden færdes paa Strøget, saa taler han ogsaa med Sagskundskab. Det er ganske rigtigt, det er, naar jeg gaar hjem her fra Rigsdagen, og det sker saa hyppigt i Følge med det ærede Medlem. Men naar det ærede Medlem vil lægge de Ord i min Mund, at jeg skulde ønske, at borgerligt Ægteskab skulde indgaaes paa Strøget, saa tager det ærede Medlem absolut fejl; det har jeg ikke sagt det fjerneste om. Jeg har kun sagt, at det, man vilde opnaa ved en fortsat Udvikling i den Retning, som man har begyndt, skulde være det, at man fik Kirken flyttet ind i Baggaarden, saa fjernt som muligt fra Livet, der pulserer uden for, saa at Folk i Almindelighed ikke saa noget til den, og den ikke stødte nogle af dem, der havde noget imod den. Det kunde jo ogsaa tænkes, at man gik saa vidt, at enkelte af Kirkens Modstandere kunde tænke paa at opslaa Plakater, hvorpaa der stod, at Adgang var forbudt uvedkommende. Saa sagde det ærede Medlem, at det er fremhævet fra vor Side, at denne Reform er rejst af rent doktrinære Grunde. Det have vi slet ikke sagt paa nogen